

ZLATI KAMEN
Za razvoj slovenskih občin

ZLATI BLISK 2022

OBČINA LOŠKA DOLINA

Kratka analiza prinaša zgoščen pregled najboljših uvrstitev občine glede na sestavljene indekse, kazalnike in spremembe kazalnikov v zadnjih štirih letih.

Na ta način je analiza hitro spričevalo poglavitnih dosežkov: razvojnega položaja občine ter njene uspešnosti v zadnjih štirih letih.

Izbor sestavljenih indeksov iz osmih področij pokaže, na katerih dveh področjih ima občina relativno najmočnejši položaj. Osem področij, ki jih zajema analiza ISSO, so: demografija, proračunska učinkovitost, gospodarstvo, trg dela, izobrazba, življenjski standard, socialna kohezija in okolje.

Dve najboljši uvrstitvi med 61 kazalniki, ki so vključeni v analizo ISSO, dajejo še podrobnejši pogled na tiste točke, kjer je občina najuspešnejša.

Zadnja dva podatka pokažeta, pri katerih od 61 kazalnikov je v času zadnjega mandata občina relativno najbolj napredovala – torej kje je najbolj izboljšala svojo uvrstitev.

Dokument nudi torej hitri vpogled in nikakor ni ustrezno nadomestilo za celotno analizo ISSO. Ta prinaša:

- Pregled osmih področij s sestavljenimi indeksi in kratkim komentarjem
- 61 kazalnikov z metodološkimi opombami
- Primerjavo vrednosti kazalnikov s povprečji za Slovenijo, regijo in z Zlatim standardom ISSO (za slovenske razmere odlično vrednostjo kazalnika)
- Povzetek glavnih ugotovitev s kratkim pregledom glavnih prednosti občine in njenih največjih razvojnih izzivov.
- Analiza v letu 2022 prinaša tudi poseben dodatek, analizo preboja: podrobno primerjavo kazalnikov, indeksov in uvrstitev v letu 2022 s tistimi z začetka mandata, torej iz leta 2019.

Struktura analize

Prvi del prinaša pregled šestih najboljših uvrstitev (po načelih, ki jih opisujemo v prejšnjih odstavkih).

Drugi del je kratek povzetek in komentar.

Zadnji del dokumenta so metodološke opombe, ki podrobneje opisujejo kazalnik in navajajo vire osnovnih podatkov.

OBČINA LOŠKA DOLINA

NAJBOLJŠE VREDNOSTI SESTAVLJENIH INDEKSOV

- Trg dela : 18. mesto
- Socialna kohezija: 30. mesto

NAJBOJŠE VREDNOSTI KAZALNIKOV

- Delež obsojenih storilcev kaznivih dejanj: 4. mesto
- Spodbujanje stanovanjske gradnje: 8. mesto

NAJVEČJI PREBOJ

- Sprememba starostne strukture: +87 mest
- Delež dolgotrajno brezposelnih: +93 mest

Loška Dolina je glede na indeks trga dela uvrščena visoko, v zgornjo desetino slovenskih občin. Občina ima tako ugoden položaj zlasti zaradi dobre vrednosti kazalnikov brezposelnosti, oziroma zaposlenosti, pa tudi zaradi solidnega števila delovnih mest. Na področju družbene povezanosti je Loška Dolina uvrščena na visoko 30. mesto.

K izrazito nadpovprečni vrednosti indeksa socialne kohezije precej prispeva nizka raven kriminalitete. Le še trije kraji v Sloveniji imajo med prebivalci manjši delež obsojenih storilcev kaznivih dejanj. Loška Dolina sodi tudi med prvih deset občin po vrednosti sredstev za spodbujanje stanovanjske gradnje na prebivalca. V zadnjem obdobju so v Loški Dolini za ta namen porabili 37 evrov na prebivalca, povprečje za slovenske občine pa je 10 evrov.

V kraju je v času zadnjega mandata prišlo do največjih premikov na področju dinamike staranja in pri deležu dolgotrajno brezposelnih. Ker se je delež starih prebivalcev začel zmanjševati, je občina pridobila 87 mest pri kazalniku sprememba starostne strukture. Zaradi relativno ugodnih gibanj na področju dolgotrajno brezposelnih, je občina pridobila 93 mest.

METODOLOŠKE OPOMBE

Indeks: trg dela

Indeks trga dela združuje kazalnike zaposlenosti prebivalstva in števila ter kakovosti delovnih mest v kraju. Osnovni kazalnik zaposlenosti prebivalstva dopolnjujeta indeks brezposelnosti in delež brezposelnih mladih. Ob relativnem številu delovnih mest indeks vsebuje tudi kazalnik o njihovi kakovosti, o deležu najzahtevnejših delovnih mest. Podoba dopolnjuje indeks samozadostnosti trga dela, ki nam pove, kolikšen delež zaposlenih prebivalcev ima zaposlitev v domačem kraju.

Indeks je izračunan s pomočjo osmih kazalnikov v dveh skupinah: ob štirih kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjujejo štirje spremljevalni kazalniki. Indeks tvori pet kazalnikov stanja, po en kazalnik spremembe in aktivnosti ter indeks (brezposelnost), ki združuje stanje in dinamiko spremembe.

Indeks: socialna kohezija

Indeks socialne kohezije pomaga oceniti povezanost prebivalcev v kraju in razširjenost »socialnih« (oziroma »asocialnih«) vzorcev vedenja. Osnovni metodološki vzorec je povzet po analizah organizacije OECD. Indeks je izračunan s pomočjo šestih kazalnikov v dveh skupinah: ob treh kritičnih kazalnikih uspešnosti sliko dopolnjujejo še trije spremljevalni kazalniki.

Delež obsojenih storilcev kaznivih dejanj

Število obsojenih storilcev kaznivih dejanj na 1.000 prebivalcev. Pomemben indikator asocialnega vedenja, ki ga uporablja tudi OECD*. Podatek je posredni pokazatelj, pomemben za oceno ravni socialne kohezije. Četudi kazalnik govori o kaznivih dejanjih (in na ta način tudi o kriminaliteti), ga ne moremo uporabljati za oceno varnosti v občini.

Za izračun uporabljamo povprečno vrednost za pet let. Pri storilcih upoštevamo občino stalnega bivališča. Pri občinah, kjer je podatek zaupen, smo uporabili oceno.

MERJENO OBDOBJE: 2016-2020, povprečje.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE: SURS

* OECD Society at a Glance 2011 – Social Indicators

Spodbujanje stanovanjske gradnje

Koliko so občine v povprečju porabile za spodbujanje stanovanjske gradnje v petih letih. Dodatni indikator stanovanjskega standarda.

Za izhodišče smo uporabili odhodke na kontnem mestu 1605 (spodbujanje stanovanjske gradnje) iz zaključnih računov občin. Petletno povprečje smo delili s povprečnim številom prebivalcev v enakem obdobju.

MERJENO OBDOBJE: Pet let: 2016 – 2020, povprečna vrednost

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE: Zaključni računi občin: Ministrstvo za finance RS

Opombi za kazalnike, povezane z največjim prebojem, so iz analize ISSO 2022. V analizi preboja primerjamo vrednosti kazalnikov iz te analize s tistimi iz analize ISSO 2019.

Sprememba starostne strukture

Sprememba deleža starejših od 65 let v petih letih). Kazalnik nam pokaže dinamiko staranja prebivalstva. Kazalnik je izračunan s pomočjo podatkov o skupnem številu prebivalcev in o številu prebivalcev po glavnih starostnih skupinah.

MERJENO OBDOBJE: Sprememba v petih letih: 2017-2021 (prvo polletje)

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE: SURS. Uporabljena je statistična definicija prebivalstva v skladu z uredbo Evropskega parlamenta (2008).

Delež dolgotrajno brezposelnih

Delež dolgotrajno brezposelnih (12 mesecev ali več) prebivalcev. Kazalnik na prvi pogled sodi na področje trga dela. Toda dolgotrajno brezposelnost raziskave povezujejo z nižjo stopnjo socialne kohezivnosti – zato uporabljamo indikator na tem področju.

Kazalnik je izračunan s pomočjo števila dolgotrajno brezposelnih, ki smo ga delili s številom prebivalcev v starostni skupini med 15 in 64 letom.

MERJENO OBDOBJE: Junij 2021.

VIR IZVIRNIH PODATKOV, UPORABLJENIH ZA IZRAČUNE: Zavod za zaposlovanje RS. Podatki o številu prebivalcev: SURS.

ZLATI KAMEN
Za razvoj slovenskih občin

© Zlati kamen 2022

Izdelava analize: SBR d.o.o.

Zlati kamen je skupni projekt družb Planet GV in SBR.

www.zlatikamen.si